

ΑΠΟ ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Η ΑΡΡΑΒΩΝΑ

Σημειώσεις του φίλου μου
Ευασίου Αιμιλιεζή

Κυριακή πρωί η Έκκλησία του Καρά-Μπουρτζάν πέρα από το Ουζούν κιοπροῦ ἀπέλυσε. Βγήκαν οι τσορπατζήδες, οι νοικοκυραίοι, βγήκαν οι κωράδες, τα κορίτσια και τα παλμαρία.

Στις γερόντισσες ἀνάμεσα βγαίνει της κνῦρ Ἀνέστω, ἡ κορίτσα ἡ Βασίλω. Μὲ πλεξούδες μακρὲς πλεγμένες μὲ φλουριά και μὲ χρωματιστὲς κουρέλες. Μὲ φουστάνι ὡς τὰ γόνατα, ποὺ φα νοῦταν οἱ γάμπες της χονδρὲς ἡλιοκαμμένες. Βγαίνει και πηγαίνει.

Βγαίνει και τὸ Γιωργί τοῦ Κωσταντῆ τοῦ Μάντακα ἕνα ἐφτά χρονῶν ἀγόρι. Μὲ τσόχينو σαλβάρι, μὲ λετζιβερτί τουζλούκια και στη μέση μὲ φαρδὺ ζουνάσι, στὸ χρώμα οὐρανί. Παραμόνευε τὴν Βασίλω, τὴν πρόφθασε στὸν δρόμο και τῆς λέγει.

— Θάλλω, μάγω, στὸ σπίτι σου, γὰ πῶ τῆς μάνας σου παιδί της γὰ μὲ κῆμα. Στρές; Στρέγω!

Καὶ χέρι-χέρι ἡ Βασίλω, τὸ Γιωργί τρέχουν στήν κνῦρ Ἀνέστω, Γονατίζουν, φιλοῦν τὸ χέρι της και λέν:

— Μάνα, ἡμεῖς τὰ στέρξαμε. Στρές και σὺ;

— Στρέγω!

Τὸ βράδυ ἐκεῖνο ὁ γαμπρὸς στέλνει μιὰν ἄσπρη προβατίνα μὲ μακρὸν μαλλιῖ, μὲ χαϊμαλιῖ και μὲ κορδέλες στολισμένη. Δογοςίμαδο στὴ νύφη.

Κυριακὴ ἀπόγευμα, ἀγῶνες τοῦ χωριοῦ. Τρέχανε, πάλαιψαν, πηδοῦσαν. Μαζί παλμαρία και κορίτσια. Γύρω θωροῦσε ὅλο τὸ χωριῖ, ὁ ἀπάνω και ὁ κάτω μαχαλάς.

Βγήκε στὸ τρέξιμο και ἡ κορίτσα ἡ Βασίλω. Μ' ἀνασκουμπωμένα χέρια, μ' ἀλάνοιχα στήθια, μὲ γυμνὲς ἡλιοκαμμένες γάμπες. Βγήκε μὲ τὸ Γιωργί τοῦ Μάντακα. Τὴν ὥρα ποὺ γυροῦσε τὸ σημάδι κατὶ τῆς εἶπε τὸ μαργιόλικο Γιωργί. Καὶ ἡ κορίτσα γύρισε τὴν πλάτη καὶ ἔκοψε τὸν δρόμο της.

Τὸ Γιωργί τὴν παρακάλεσε, τῆς εἶπε χαριτά, τῆς μίλησε παραπονιάρικα. Ἐκε νη γύριζε τὸ πρόσωπο. Εἶπε πῶς πάτησε πέτοια σουβλερὴ και μάλιστα τὸ πόδι της. Δὲν ἔβγαине στ' ἀλάνι, δὲν πήγαινε στὴν ἐκκλησιά. Ὑφαινε τὸν ἐγκαλειδὸ στὸ σπίτι της και ζῶμανε τῆς ἐβδομάδας τὸ φρωμί.

Τὸ Γιωργί ἀπελπίσθηκε. Παραίτησε τοὺς φίλους του, παραίτησε και τὴν δουλειά του. Τὸ Πάσχα ἔσφαξαν γουροῦνι καὶ ἀπὸ τὸ δέρμα του ἔκοψε τσαρούχια. Ὡς σήμερα τ' ἀφῆκε μισοκαμωμένα. Τὰ μπασλίκια τῆς βουβάλας οὔτε τὰ κατάρπασε. Προυνὸ στὸ γλυκοχάραμμα ἦταν σὲ βουνό, στὶς πέτρινες πλευρὲς ποὺ σκαφαλώνουν τράγοι. Καὶ ὅλη τὴν ἡμέρα ἔπαιζε φλογέρα.

Ἔτσι ἀκούστηρε σ' ὅλο τὸ χωριῖ πῶς ἔπεσε ἱσκιος στὸ Γιωργί τοῦ Μάντακα.

— Μάγω, τί ἔχει τὸ Γιωργί και οὔτε κραίνει, οὔτε πανταχαίνει;

— Ἐρῶ! Λένε πῶ τὸν ἱσκιωσε ἀνίλη-τη νεράιδα τοῦ βουνοῦ, πῶς τὸν βούβανε τῆς βύσης ἡ καλοκωράδα.

— Λές; Ταλαίπωρη ἡ μάνα τοῦ! Θυμάμαι, κνῦρ Βενέτω, τὴν μέρα ποὺ τιν γέννας. Μὲ φώναξε ἡ συμπεθέρα καὶ ἔτρεξε. Τριάντα ὥρες ἡ λεχούσα κοιλοπόνανε. Καὶ ὅταν ἔβαλε ἡ συμπεθέρα στὴν λεχούσα ἀπὸ κάτω τὸ εἰκόνασε τὴν Παναγιάς νά! ὁ παῖδαρος!

Καὶ πῶς ἦρθε, παιδί τῆς Παναγιάς καὶ ὁσπτοῦ τοῦ σπταῖοῦ μας!

— Ἀνὴρ ἦταν ὁ πατέρας. Δὲν ἦταν;

— Ἦταν ὡς τὴν ἡμέρα ποὺ πῆγαινε στ' ἀλάνια μὲ τὴν κορίτσα τὴν Βασίλω.

— Μὴν εἶν' αὐτὴ ἡ καλοκωράδα ποὺ τὸν ἱσκιωσε;

— Ἐρῶ! ἔτσι φαίνεται.

— Θὰ πῶ καὶ τὰ σιάξω.

Δεκαπέντε μέρες ὅσοι ῶρα ἡ κορίτσα ἡ Βασίλω ἦτανε στὴν ἐκκλησιά. Ἦτανε και τὸ Γιωργί. Τὰ στέρξαμε στὸν δρόμο.

Ἐκίνησε ἡ συμπεθέρα τὴν παραπάνω Κυριακὴ νὰ χαιρετήσῃ τὴν κνῦρ Ἀνέστω. Ἔβγαψε τίς γάμπες της μ' ἀσπράδι, ἔβγαψε τὰ νύχια μὲ κινῶ. Φόρεσε κεντημένη πονκα μίσα, πλατειὰ ζώνη καὶ ἀσημένια ἀλυσίδα. Φόρεσε ἐπανωφόρι τσόχينو χωρὶς κεραῖλια, κεντημένο μὲ σειρήνι. Φόρεσε κοντὸ σακάκι. Φόρεσε και φακιόλι στὸ κεφάλι. Κίνησε ὁ κύριος και ἡ κνῦρ Ἀνέστω γιὰ τὰ συμπεθέρια.

Τὸ χωριῖ ἔραθε τὴν ἀρραβώνα. Τὸ Γιωργί κραίνει τώρα και πανταχαίνει κάθε χωριανό. Οἱ συγγένισες, οἱ γειτόνισες, κουβέντιαζαν τοῦ ἐρωτευμένου τὴν ἀγάπη.

Στὴν κάτω μαχαλᾷ μπρὸς στὴν πόρτα της περιμένει ἡ Βασίλω. Τὰ συμπεθέρια νά! και φθάσανε. Ἡ κορίτσα ἔπεσε στὰ γόνατα. Ἡ συμπεθέρα τὴ σηκώνει, τὴν φιλεῖ, δίνει της καὶ ἕνα φλουρί. Πρόβαλε και ὁ γαμπρός. Φιλεῖ τὸ χέρι τοῦ μπάκα, τῆς μάκας, τοῦ πεθεροῦ, τῆς πεθερά: και παραμερίζει. Ὅταν κἀθησαν ὅλοι στὴν σοφὰ σηκώνεται ἡ συμπεθέρα καὶ ἀρχινᾷ.

(ἀποδοχὴ)

Μάγω κυρά, σοῦ χάρισα
λεβέντη καὶ θερὸ
π' ἀΐζει τὰ φλουράκια σου
κ' ὅλο σου τὸν βίο.

Ἡ κυρ Ἀνέτω καμάρωσε ἀκόμη μιὰ
φορὰ τὴν ὁμορφὴ κορίτσα της. Πῆρε τὸ
θάρορ κ' ἀπαντᾷ :

— Λεβέντη τοῦ χωριοῦ,
ἔλα νὰ σοῦ χαρίσω
διαμάντι τοῦ ντουινιά
καὶ τὰ φλουριά τοῦ Κροίσο.

Μιὰ χύτρα μὲ ζετὸ γάλα ἀγελάδας στή-
νεται στὴ μέση. Καὶ τὸ τραπέζι μπαίνει.
Κρασί, κρασί μέσα στὰ ποτήρια. Ὅλοι
τρῶν καὶ πίνουν. Ἡ Βασίλω δ' ἔχει παρα-
στέκει καὶ κενὰ κρασί, κρασί !

— Νὰ μᾶς ξήσουν ! συμπεθέρα καὶ συμ-
πέθερε !

— Νὰ μᾶς ξήσουν

Ξεφάντωμα ὡς στὰ μεσάνυχτα. Ἡ παρ-
θενιὰ ἔκλεισε. Οἱ χοροὶ, τὸ πάλαιμα, τὸ
τρέξιμο, ἡ βρύση, τὰ τραγούδια πᾶνε. Τὴν
ἄλλῃ μέρα ἡ κορίτσα Βασίλω φορεῖ φέσι
καὶ μαῦρο φακιόλι κεντημένο. Ὀλίγο μόνο
φαίνονται τὸ στόμα καὶ τὰ μάτια της. Εἶνε
ἀρραβωνιασμένη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ